

KONCEPCJA SMART VILLAGE DLA GMINY JONKOWO

Gmina Jonkowo

KONCEPCJA OPRACOWANA W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA 1.1.7. Opracowanie Koncepcji Smart Village
Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Kraina Drwęcý i Pasłęki na lata
2014-2020.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Jonkowo, maj-czerwiec 2024 r.

Opracowanie:

40 NET sp. z o.o.

www.40net.pl

PREZES ZARZADU
Maciej Fejski
Maciej Fejski

Spis treści

WSTĘP	4
ROZDZIAŁ I PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W KONCEPCJI SV	5
1. Charakterystyka grantobiorcy:.....	5
2. Opis partnerstwa na rzecz tworzenia koncepcji SV	5
3. Opis procesu opracowania koncepcji, w tym przeprowadzenia konsultacji z lokalną społecznością:	5
4. Plan włączenia społeczności w realizację koncepcji SV z uwzględnieniem roli sołtysa i rady sołectkiej:	6
5. Sposób aktualizacji koncepcji i jego partycypacyjny charakter:.....	7
ROZDZIAŁ II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI I LUDNOŚCI OBJĘTEJ KONCEPCJĄ SV	8
1. Opis miejscowości i jej mieszkańców:	8
2. Potrzeby rozwojowe i potencjał miejscowości:.....	12
3. Uproszczona analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz szans i zagrożeń:	13
ROZDZIAŁ III. SPÓJNOŚĆ I KOMPLEMENTARNOŚĆ KONCEPCJI Z INNYMI DOKUMENTAMI	15
ROZDZIAŁ IV. LISTA KOMPONENTÓW KONCEPCJI SV	16
1. Lista projektów objętych koncepcją SV	16
2. Charakterystyka komponentu cyfrowego i/lub klimatycznego i/lub środowiskowego oraz poprawy wykorzystania wiedzy:	18
3. Przewidywane korzyści z wdrożenia koncepcji dla społeczności lokalnej:	19

WSTĘP

Gmina Jonkowo opracowała koncepcję Smart Village (SV) w Gminie Jonkowo wykorzystując potencjał przyrodniczy, kulturowy i historyczny w celu zachowania tożsamości obszaru, promocji i rozwoju lokalnego poprzez korzystanie z zasobów przyrodniczych i kulturalnych w Gminie Jonkowo. Koncepcja odpowiada na realną potrzebę wszystkich mieszkańców oraz komplementarna z celami i kryteriami Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR).

Gmina Jonkowo jest dynamicznie rozwijającym się obszarem wiejskim, który staje w obliczu wielu wyzwań i szans związanych z rozwojem technologicznym i zrównoważonym gospodarowaniem zasobami. W wyniku przeprowadzonej diagnozy zrozumieliśmy, że mieszkańcy gminy potrzebują strategii rozwoju, która nie tylko wykorzysta nowoczesne technologie, ale także zachowa naszą tożsamość kulturową i przyrodniczą.

Opracowana koncepcja SV jest odpowiedzią na realną potrzeby mieszkańców i pomoże dostosować się Gminie do szybko zmieniającego się świata. Koncepcja zakłada wykorzystanie technologii w celu zrównoważonego rozwoju przy jednoczesnym podkreśleniu unikalnej tożsamości. Koncepcja ma także na celu wsparcie rozwoju lokalnej społeczności poprzez stworzenie miejsc pracy, promowanie przedsiębiorczości, ochronę środowiska naturalnego oraz kultywowanie dziedzictwa kulturowego. Zaplanowane innowacyjne rozwiązania technologiczne poprawią jakość życia mieszkańców i zwiększą konkurencyjność Gminy.

W ramach pracy nad koncepcją przeprowadzono konsultacji społeczne będące odpowiedzią na rosnące potrzeby mieszkańców zamieszkujących w poszczególnych miejscowościach. Odbyły się dwa spotkania zorganizowane w siedzibie Urzędu Gminy w Jonkowie.

ROZDZIAŁ I PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W KONCEPCJI SV

1. Charakterystyka grantobiorcy:

Grant na opracowanie koncepcji Smart Village (SV) pozyskała Gmina Jonkowo.

Gmina posiada doświadczenie w realizacji projektów z funduszy zewnętrznych (unijnych i krajowych). Zostały zrealizowane projekty z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Do realizacji projektu Wnioskodawca zapewnił kadre posiadającą odpowiednie kompetencje, doświadczenie pozwalające zapewnić, że projekt zostanie zrealizowany w sposób prawidłowy. Kadra zapewni sprawną, efektywną, terminową i ukierunkowaną na osiągnięcie zakładanych rezultatów realizację projektu. Zespół projektowy nie został jeszcze powołany. Tworzyć go będą pracownicy dwóch komórek organizacyjnych Wnioskodawcy:

1. Referat Inwestycji, Infrastruktury Drogowej i Ochrony Środowiska (GD)
2. Pełnomocnik Wójta Gminy Jonkowo ds. promocji i organizacji pozarządowych

2. Opis partnerstwa na rzecz tworzenia koncepcji SV

Partnerami na rzecz stworzenia koncepcji SV dla Gminy Jonkowo są:

- a) Gmina Jonkowo – przedstawicielka Gminy brała udział we wszystkich etapach opracowania koncepcji,
- b) Ochotnicza Straż Pożarna w Jonkowie, Koło Gospodyń Wiejskich w Mątkach „Mątkowianki” – pomoc w przyszłej promocji działań objętych koncepcją SV,
- c) Sołtysi Gminy Jonkowo – sołtysi brali udział we wszystkich etapach opracowania koncepcji.
- d) Mieszkańcy Gminy Jonkowo- w ramach umów wolontariackich

Rolą partnerów na etapie wdrożenia koncepcji SV będzie:

1. Współpraca w osiąganiu założonych celów i efektów,
2. Wzajemne uzupełnianie swoich potencjałów (osobowych, lokalowych, kreatywnych itp.),
3. Czuwanie nad aktualnością założeń koncepcji SV,
4. Mobilizowanie zewnętrznych podmiotów do działań na rzecz Gminy Jonkowo (np. w formie wniosków, petycji, interpelacji).

3. Opis procesu opracowania koncepcji, w tym przeprowadzenia konsultacji z lokalną społecznością:

Opracowanie koncepcji SV przebiegało w sposób oddolny – to sami mieszkańcy wsi w ankietach i na specjalnych spotkaniach wskazywali, jakie powinny być kierunki rozwoju w najbliższych latach oraz co wyróżnia Gminę Jonkowo na tle sąsiednich gmin.

Ankietę wypełniło 99 osób, a dedykowane spotkania odbyły się:

- a) 27.05.2024 r. w Urzędzie Gminy w Jonkowie (16 uczestników) – diagnoza wraz z identyfikacją problemów, uproszczona analiza SWOT, określenie zasobów do wdrożenia koncepcji.
- b) 03.06.2024 r. w Urzędzie Gminy w Jonkowie (18 uczestników) – wizja smart villages, zasięg terytorialny koncepcji, określenie grupy docelowej, przejęcie kierunków działań, wskaźników "planowanie inicjatywy do wdrożenia oraz ich efekty".

W całym procesie tworzenia koncepcji SV wykorzystaliśmy następujące metody partycypacyjne:

1. Spotkanie konsultacyjne (eksperckie) z wójtem lub pracownikami urzędu gminy;
2. Debata i wywiad grupowy, warsztaty z mieszkańcami;
3. Badanie ankietowe;
4. Zgłaszanie pomysłów (fiszki koncepcyjne);
5. Kampania informacyjna/wydarzenia poprzez plakaty w miejscowości oraz na stronie internetowej gminy <https://jonkowo.pl/mieszkaniec/smart-village>, dedykowana sekcja pn. Smart Village zawierająca informacje o grantach,

4. Plan włączenia społeczności w realizację koncepcji SV z uwzględnieniem roli sołtysa i rady sołectkiej:

Mieszkańcy Gminy Jonkowo będą aktywnie włączani w realizację koncepcji SV dzięki współpracy Partnerów, przekazywaniu bieżących informacji o postępach prac (np. na spotkaniach, wydarzeniach, w Internecie), zaproszeniom do udziału w poszczególnych inicjatywach oraz rocznym podsumowaniom prac nad SV (przekazywanym przez Sołtysów i Rad Sołectkie na dorocznym zebraniu wiejskim).

Kluczową rolę w procesie wdrażania koncepcji SV będzie pełnić Wójt i osoby skupione wokół partnerstwa na rzecz SV. Rolę wspierającą będą pełnić pozostali partnerzy zapewniając wsparcie merytoryczne, organizacyjne, finansowe i w zakresie działań informacyjno-promocyjnych.

Pozwoli to na stałe zaangażowanie mieszkańców wsi w działania i inicjatywy ujęte w koncepcji SV. Regularne spotkania przy okazji organizowanych wydarzeń i projektów będą okazją do nawiązania i pogłębienia więzi sąsiedzkich, lepszej współpracy na rzecz Jonkowa i planowania kolejnych działań rozwojowych na przyszłość.

Osoby odpowiedzialne za SV to osoby, które regularnie rozmawiają z prawie wszystkimi mieszkańcami Gminy. Ich rola będzie kluczowa w informowaniu o zbliżających się inicjatywach i inwestycjach oraz zbieraniu informacji zwrotnej na temat stopnia zadowolenia mieszkańców z dotychczasowych działań. Na podstawie tych uwag i rekomendacji można będzie w

przyszłości zmienić koncepcję SV tak, żeby lepiej odpowiadała aktualnym potrzebom lokalnym.

Istotne będzie także przekazywanie informacji w wersji cyfrowej, np. za pomocą portalu Facebook. Można w tym celu stworzyć dedykowany profil albo grupę dla mieszkańców Jonkowa. Pozwoli to na poprawę komunikacji na poziomie lokalnym, zachęci kolejne osoby do korzystania z social mediów i poprawi ogólny poziom kompetencji cyfrowych w Gminie.

5. Sposób aktualizacji koncepcji i jego partycypacyjny charakter:

Niniejsza koncepcja SV może zostać zmieniona, jeżeli:

1. Okaże się, że któryś z projektów nie może być realizowany w całości lub części,
2. Pojawią się nowe propozycje projektów,
3. Konieczna jest zmiana ważnych informacji (np. zakresu projektu, kwoty),
4. Zmieniają się istotne okoliczności zewnętrzne,
5. Zmieniają się potrzeby i potencjały Gminy Jonkowo (np. w wyniku budowy obwodnicy Olsztyna),
6. Nastąpi zmiana Partnerów koncepcji SV,
7. Zmiana zostanie zaproponowana przez uprawniony podmiot zewnętrzny (np. LGD, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi itp.).

W przypadku konieczności zmiany, poinformujemy o tym mieszkańców i przeprowadzimy spotkanie, na którym omówione zostaną wszystkie propozycje. Będziemy na nim dążyć do ustalenia kompromisu. Wiodącą rolę w opracowaniu projektu zmian koncepcji SV będą pełnić Partnerzy.

ROZDZIAŁ II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI I LUDNOŚCI OBJĘTEJ KONCEPCJĄ SV

1. Opis miejscowości i jej mieszkańców:

Gmina Jonkowo położona jest w centralnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie olsztyńskim. Graniczy z następującymi gminami: Świątki, Dywity, Miasto Olsztyn, Gietrzwałd oraz Łukta. Odległość administracyjnego centrum gminy (Jonkowa) od stolicy województwa Miasta Olsztyn wynosi 13,5 km. Gmina Jonkowo jest jedną z najmniejszych gmin powiatu olsztyńskiego zarówno pod względem liczby ludności oraz powierzchni. Powierzchnia gminy to 16 869 ha, co stanowi niecałe 6% powierzchni całego powiatu. Użytki rolne stanowią ponad 50% powierzchni gminy, natomiast grunty leśne 38%, a grunty pod wodami około 1%. Pod względem administracyjnym Gmina Jonkowo składa się z 20 sołectw: Gamerki, Garzewko, Giedajty, Godki, Gutkowo, Jonkowo, Kajny, Łomy, Mątki, Nowe Kawkowo, Polejki, Porbady, Pupki, Stare Kawkowo, Stęki, Szałstry, Warkały, Węgajty, Wołowno, Wrzesina oraz 8 miejscowości bez statusu sołectwa: Bałąg, Bobry, Gamerki Małe, Polejki Leśne, Szatanki, Szelałgowo, Wilimowo, Żurawno.

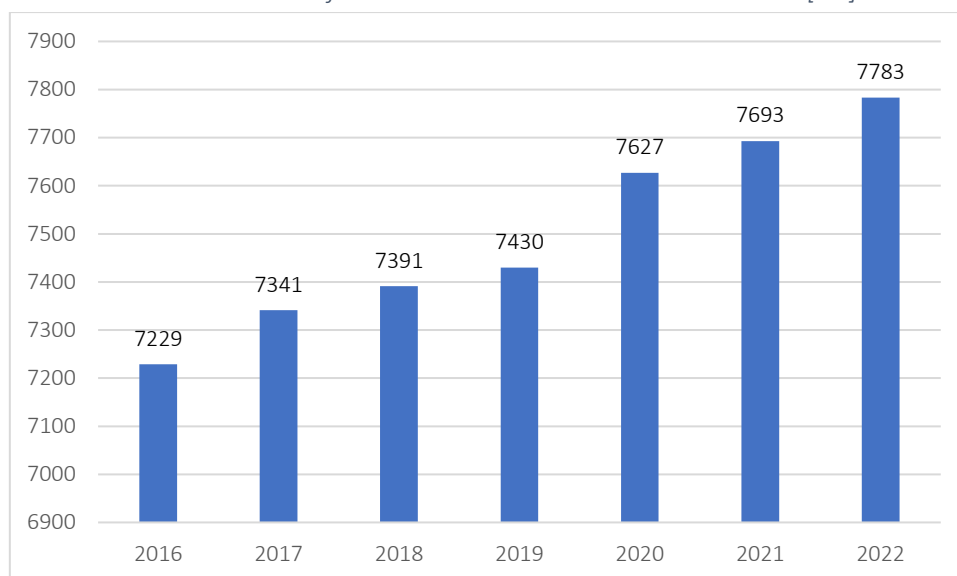
Obszar, na którym znajduje się obecna Gmina Jonkowo, od dawna był zamieszkały. Początki osadnictwa na tych terenach sięgają średniowiecza, a wiele miejscowości ma bogatą historię sięgającą czasów krzyżackich. W XVIII wieku tereny te znalazły się pod panowaniem Prus, a w wyniku rozbiorów Polski w 1772 roku znalazły się w granicach Pruskiego Królestwa. Podczas tej epoki wiele miejscowości rozwijało się, a sama wieś Jonkowo istniała już w XVIII wieku. Po I wojnie światowej, w 1918 roku, tereny te wróciły do niepodległej Polski. Okres międzywojenny to czas dalszego rozwoju i modernizacji regionu. W czasie II wojny światowej tereny Gminy Jonkowo znalazły się pod okupacją niemiecką. W okolicy działały oddziały partyzanckie, które walczyły z okupantem. Po zakończeniu wojny tereny te pozostały w granicach Polski. W okresie powojennym rozwijają się kolejne miejscowości, a gmina Jonkowo staje się ważnym ośrodkiem życia społecznego i gospodarczego.

Współczesna Gmina Jonkowo to obszar o zróżnicowanej strukturze gospodarczej. Znajdują się tu zarówno tereny rolnicze, jak i przemysłowe. Obszar ten rozwija się również jako atrakcyjny teren rekreacyjny ze względu na piękne jeziora i lasy. W ostatnich latach gmina stara się rozwijać infrastrukturę, dbać o edukację, zdrowie i kulturę mieszkańców, a także promować turystykę na swoim obszarze. To ogólny zarys historyczny Gminy Jonkowo, która ma swoją bogatą przeszłość i dąży do dalszego rozwoju i modernizacji w XXI wieku. Na terenie Gminy Jonkowo funkcjonowało zlikwidowane Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej, oraz występowało mienie lub nieruchomości PPGR, w tym nieruchomości zamieszkałe przez byłych pracowników PPGR.

Podstawowy zasób gminy stanowią jej mieszkańcy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2022 roku Gminę Jonkowo zamieszkiwało 7 783 osób. Niecałe 51% tej liczby stanowili mężczyźni, a niewiele poniżej 50% - kobiety. W latach 2017-2022 liczba

mieszkańców w Gminie Jonkowo systematycznie się zwiększa. Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę ludności zameldowanej w Gminie Jonkowo w latach 2017-2022.

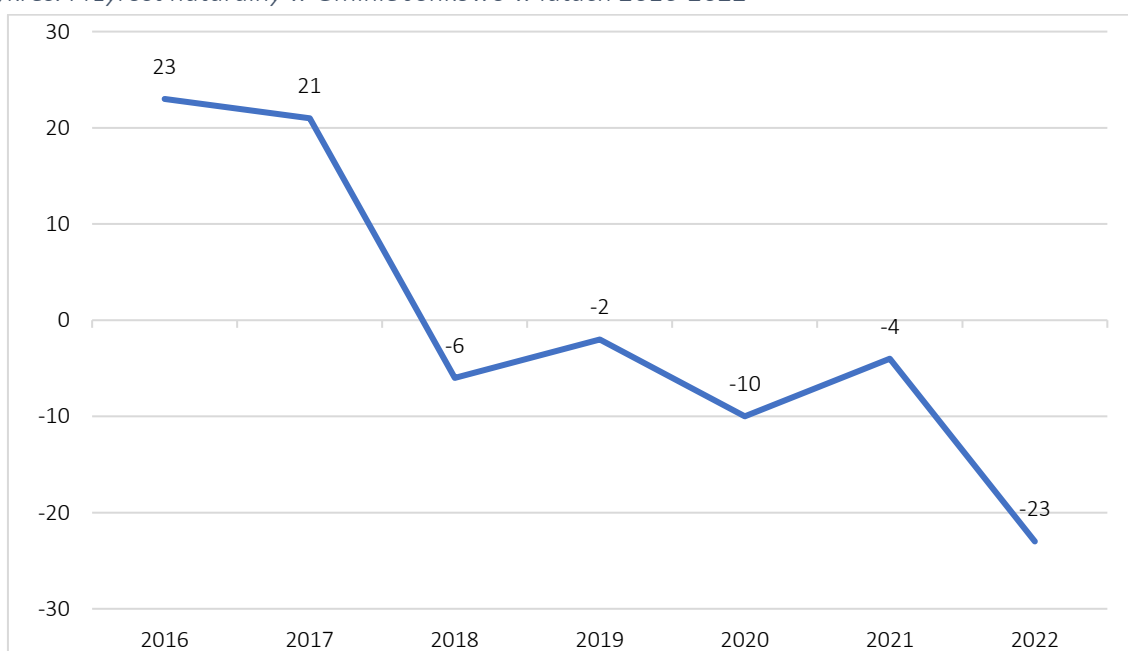
Wykres. Liczba ludności zameldowanej w Gminie Jonkowo w latach 2016-2022 [os.]

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Sytuacja demograficzna gminy jest wypadkową przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Przyrost naturalny na przestrzeni lat 2016-2022: w roku 2016 liczba urodzeń o 23 przewyższyła liczbę zgonów ale już w 2022 sytuacja się odwróciła, co obrazuje w jakim stopniu zgony przeważały nad urodzeniami. Należy zauważyć, że w roku 2020 swój początek miała pandemia wirusa COVID-19, a ze względu na początkowy brak skutecznych metod przeciwdziałania wirusowi, wpłynęła ona na odnotowywaną w statystykach śmiertelność.

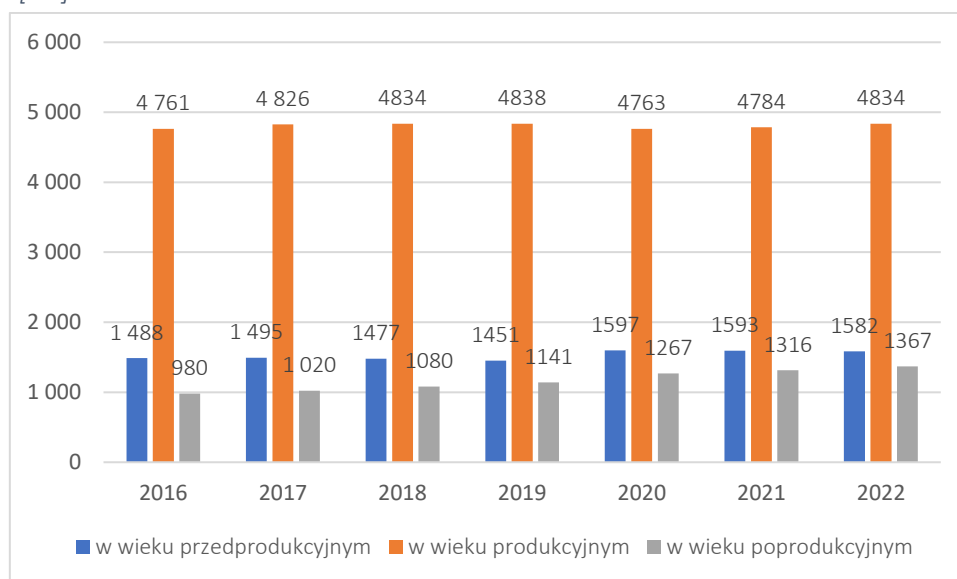
Wykres. Przyrost naturalny w Gminie Jonkowo w latach 2016-2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W analizowanym okresie w Gminie Jonkowo obserwuje się niewielki wzrost liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym i spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym nieznacznie spadła w stosunku do roku poprzedniego i w roku 2022 wyniosła 1 582, w przypadku liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym wzrosła i w ostatnim roku badanego okresu była równa 4 834 - w roku 2021 były to 4 784 osoby. Zwraca uwagę sytuacja w grupie osób w wieku poprodukcyjnym: od roku 2016 do 2022 przybyło ich ponad 28% co wskazuje, że ta grupa mieszkańców rośnie zdecydowanie najszybciej w 2022 roku było to już 1 367osób.

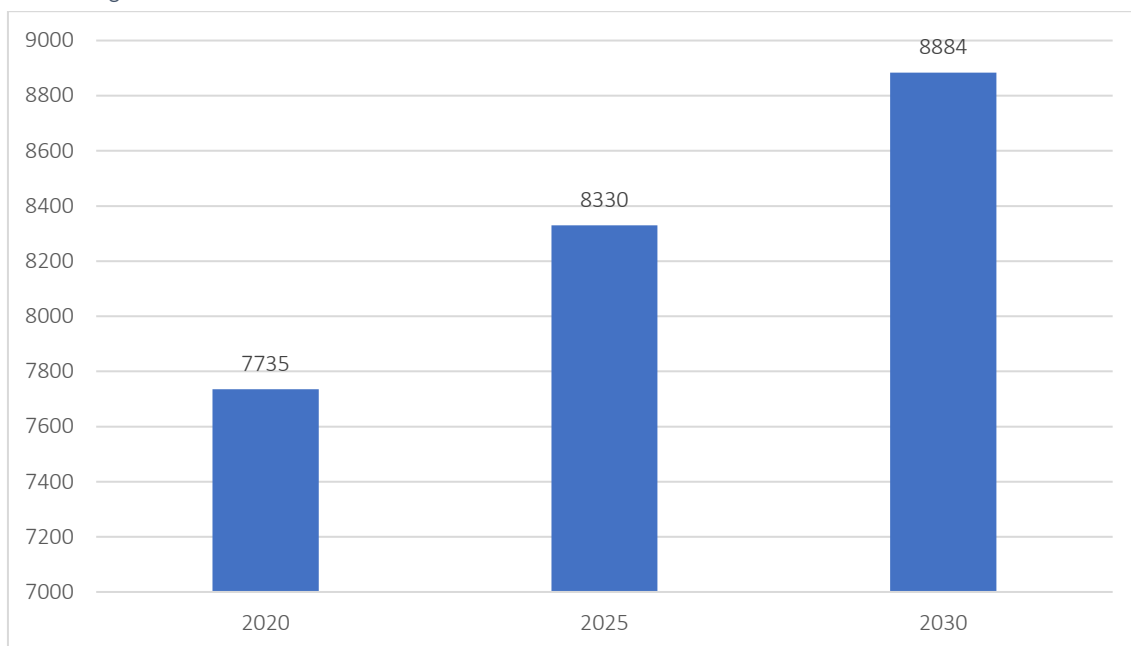
Wykres. Stan ludności zameldowanej w Gminie Jonkowo według ekonomicznych grup wieku w latach 2016-2022 [os.]

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Prognozy demograficzne dla gmin zostały opracowane przez biuro ds. pomocy i integracji społecznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie na podstawie „Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030” Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres. Prognozowana liczba mieszkańców w Gminie Jonkowo do roku 2030

Źródło: Opracowanie Biura ds. pomocy i integracji społecznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie na podstawie „Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030” Głównego Urzędu Statystycznego

W najtrudniejszej sytuacji znajdują się:

- Dzieci i młodzież – ograniczona oferta spędzania czasu wolnego, muszą codziennie dojeżdżać do szkół w większych jednostkach osadniczych Gminy Lub do Olsztyna, istnieje ryzyko, że nie będą chciały w przyszłości tu mieszkać,
- Osoby starsze – jest ich coraz więcej, często są samotne i potrzebują okazji do spotkań z sąsiadami, ciężko im dojechać stąd do lekarza,
- Kobiety – najczęściej muszą opiekować się zarówno dziećmi, jak i seniorami, przez to najmocniej odczuwają braki w zorganizowanej ofercie spędzania wolnego czasu.

Największym zasobem miejscowości w opinii jej mieszkańców są otaczające sielskie krajobrazy, spokojny tryb życia i wciąż zachowana w okolicy natura. Może to się stać atrakcyjną ofertą dla nowych mieszkańców lub turystów poruszających się po okolicznych trasach turystycznych i atrakcjach Warmii i Mazur. W koncepcji Smart Village wykorzystanie, promocja i ochrona lokalnych zasobów stanowi fundament projektu. Gmina działa z poszanowaniem tych zasobów, aby stworzyć trwałe i zrównoważone środowisko życia dla mieszkańców naszej społeczności. Koncepcja SV jest zgodna z duchem innowacji, która kieruje się zrównoważonym rozwojem, wykorzystując lokalne zasoby w sposób efektywny i odpowiedzialny.

Wykorzystanie, promocja i ochrona zasobów lokalnych na rzecz połączenia nowoczesnych technologii z lokalnym dziedzictwem i zasobami umożliwi stworzenie zrównoważonego i rozwijającego się środowiska wiejskiego.

Włączenie lokalnych zasobów ludzkich, rzeczowych do koncepcji "Smart Village" jest innowacyjne, ponieważ podkreśla znaczenie holistycznego i zrównoważonego podejścia do rozwoju obszarów wiejskich.

2. Potrzeby rozwojowe i potencjał miejscowości:

Główne potrzeby Gminy koncentrują się wokół poprawy dostępności komunikacyjnej wraz z poprawą dostępu do informacji, uzupełnienia infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej, rozszerzenie dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz poprawa stanu lokalnego środowiska przyrodniczego (i szerzej: przeciwdziałania zmianom klimatu).

W Gminie w ograniczonym zakresie funkcjonuje komunikacja publiczna, która nie jest zintegrowana z innymi środkami komunikacji, a także nie jest dostępny system informacji o odjazdach i przyjazdach autobusów. Przez teren gminy przebiegają linie kolejowe relacji, z których w ograniczonym zakresie, z uwagi na brak przystanków kolejowych, korzystają mieszkańcy Gminy. Na terenie gminy, w wyniku zrealizowania projektu *Poprawa Ekomobilności miejskiej na terenie Gminy Jonkowo* utworzono komunikację publiczną. W roku 2024 na terenie gminy funkcjonuje 5 linii autobusowych. Sprawia to, że mieszkańcy mają utrudniony dostęp do szkoły, pracy czy usług zdrowotnych.

Na terenie Gminy nie ma miejsca, w którym można organizować imprezy kulturalne dla większej grupy osób. Działalność kulturalna realizowana jest przez Gminny Ośrodek Kultury w Jonkowie (samorządowa instytucja kultury). Ośrodek jest wpisany do rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Gminę Jonkowo i posiada osobowość prawną. W skład Ośrodka wchodzi także Gminna Biblioteka Publiczna w Jonkowie z filią w Łomach, a także świetlice wiejskie w Jonkowie i Łomach, w których prowadzona jest działalność statutowa. Ośrodek nie posiada własnej sali, w której można organizować imprezy kulturalne.

Dodatkowo GOK w Jonkowie świadczy również usługę dostępu do internetu drogą radiową w następujących miejscowościach: Jonkowo, Wrzesina, Giedajty, Warkały, Mątki, Gutkowo, Łomy, Garzewko, Porbady, Pupki, Godki. Zasięg uwarunkowany jest umiejscowieniem nadajników oraz ich widocznością z konkretnych lokalizacji. Jest to zbyt mały obszar gminy, co pogłębia wykluczenia cyfrowe jej mieszkańców a także ogranicza rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Gminy.

Gmina wymaga nakładów, biorąc pod uwagę ograniczenia w podstawowej infrastrukturze technicznej (drogi, chodniki, lampy, internet, itp.) i dotychczasowe trudności w skutecznej aktywizacji mieszkańców. Można to jednak osiągnąć angażując do współpracy dodatkowych partnerów i sięgając po zewnętrzne dofinansowania.

Przy odpowiednich inwestycjach i zaangażowaniu mieszkańców, Gmina może się stać atrakcyjnym miejscem do życia i przykładem udanej zmiany. Wymaga to jednak podejścia koncentrującego się na dostarczaniu konkretnych i wymiernych korzyści mieszkańcom i ich

zwrotnym zaangażowaniu. Stąd wśród planowanych projektów znalazły się takie, które szybko rozwiążą problemy lokalne i mogą być następnie powielane (jeśli formuła się sprawdzi).

Gmina ma jednak potencjał do przyciągania krajobrazami i przyrodą, szansą jest też obwodnica Olsztyna i lepsza współpraca mieszkańców przy rozwiązywaniu lokalnych problemów. Niewykorzystany pozostaje potencjał turystyczny w postaci ścieżek rowerowych, szlaków pieszych czy lokalnego dziedzictwa kulturowego.

3. Uproszczona analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz szans i zagrożeń:

Mocne strony:	Słabe strony:
Bliskość dużego ośrodka wzrostu - Olsztyn	Niedostateczny stan infrastruktury techniczno-środowiskowej
Dobre położenie komunikacyjne	Zły stan dróg powiatowych i gminnych
Dostępność działek na których można zlokalizować nowe przedsiębiorstwa	Rozproszenie osadnictwa - wysokie koszty budowy infrastruktury
Duże zasoby ludzkie do wykorzystania przez potencjalnych inwestorów	Trudności w dostępie do światłowodu
Rosnąca liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON	Ograniczona dostępność infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej
Malejąca liczba osób bezrobotnych	Nieharmonijny rozwój gminy w ujęciu terytorialnym i gospodarczym
Relatywnie wysoki wskaźnik osób pracujących na 1000 ludności	Wyludnianie się obszarów wiejskich gminy
Malejąca liczba korzystających z pomocy społecznej	Rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym
Relatywnie niski wskaźnik korzystających z pomocy społecznej na 1000 ludności	Malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym
Malejąca liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego
Wysoki poziom szkolnictwa podstawowego	Relatywnie wysoki wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
Uzbrojone tereny pod budownictwo mieszkaniowe	Przewaga liczby kobiet w grupie osób bezrobotnych wynikająca min. trudności w pogodzeniu roli zawodowej oraz macierzyńskiej
Bogate i czyste środowisko przyrodnicze, dobrze zachowany krajobraz kulturowy Południowej Warmii	Na terenie gminy przeważa klasa silnego zagrożenia suszą
Wysokie w porównaniu z powiatem i krajem wskaźniki zarejestrowanych podmiotów gospodarczych i samozatrudnienia	Brak atrakcyjnej oferty dla mieszkańców, w szczególności osób młodych i starszych
Wysoka atrakcyjność lokalnej gospodarki	

Szanse:	Zagrożenia:
Rozwój gospodarczy związany z powstawaniem na terenach gminy nowych przedsiębiorstw	Prognozy demograficzne zwiastujące znaczący spadek liczby ludności
Szanse rozwoju obecnie istniejących przedsiębiorstw związane z korzystnym położeniem miejscowości	Spadek liczby ludności przede wszystkim w wieku przedprodukcyjnym
Napływ nowych mieszkańców	Znaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym
Zwiększenie atrakcyjności gminy pod względem oferty miejsc zamieszkania	Rosnąca konkurencja ze strony innych samorządów (Dywity, Stawiguda, Giętrząwałd);
Współpraca gmin aglomeracji olsztyńskiej	Wzrost dominującej roli Olsztyna
Suburbanizacja Olsztyna	Odływ wykwalifikowanej kadry - atrakcyjniejsze oferty pracy poza regionem dla wykształconej młodzieży
Rozbudowa sieci światłowodów i poprawa kompetencji cyfrowych mieszkańców,	Postępująca degradacja obszarów wiejskich i tradycyjnego, ukształtowanego historycznie krajobrazu południowej Warmii
Promocja i rozwój zielonej energii,	
Aktywizacja mieszkańców i rozwój nowych inicjatyw społecznych..	

ROZDZIAŁ III. SPÓJNOŚĆ I KOMPLEMENTARNOŚĆ KONCEPCJI Z INNYMI DOKUMENTAMI

Gmina Jonkowo opracowała koncepcję Smart Village w Gminie Jonkowo wykorzystując potencjał przyrodniczy, kulturowy i historyczny w celu zachowania tożsamości obszaru, promocji i rozwoju lokalnego poprzez korzystanie z zasobów przyrodniczych i kulturalnych w Gminie Jonkowo.

Koncepcja SV jest zgodna z celami określonymi w Lokalnych Strategiach Rozwoju Krainy Drwęcy i Pasłęki na lata 2023-2029 (LSR). W ramach LSR Krainy Drwęcy i Pasłęki priorytetem jest zrównoważony rozwój przedsiębiorczości wykorzystujący potencjał obszaru, poprawa jakości życia mieszkańców obszaru LSR z zachowaniem dbałości o środowisko naturalne oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego poprzez zachowanie, odtwarzanie i promowanie wartości historycznych i tradycyjnych. Koncepcja SV zakłada właśnie te elementy - wykorzystanie technologii w celu zrównoważonego rozwoju przedsiębiorczości przy jednoczesnym zachowaniu dbałości o środowisko naturalne. Ponadto, koncepcja Smart Village uwzględnia cele zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i promocji kultury regionalnej. Koncepcja SV ma na celu wsparcie rozwoju lokalnej społeczności poprzez stworzenie miejsc pracy, promowanie przedsiębiorczości, ochronę środowiska naturalnego oraz kultywowanie dziedzictwa kulturowego. Te cele są zbieżne z priorytetami określonymi w LSR. W ramach koncepcji zaplanowano wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań technologicznych, które poprawią jakość życia mieszkańców i zwiększą konkurencyjność Krainy Drwęcy i Pasłęki. To jest zgodne z celem LSR dotyczącym zwiększenia innowacyjności, cyfryzacji i przedsiębiorczości.

Założenia koncepcji SV są także spójne i komplementarne z projektem Strategią Rozwoju Gminy Jonkowo do roku 2030 - w szczególności z kierunkami określonymi jako:

- 1.1 Poprawa dostępności i rozbudowana oferta usług społecznych w Gminie Jonkowo
- 1.2 Wysokiej jakości edukacja i opieka nad dziećmi przewagą konkurencyjną Gminy Jonkowo
- 1.3 Poszerzenie zasobów i oferty spędzania czasu wolnego na terenie gminy
- 1.4. Wzmacnianie potencjału społeczeństwa obywatelskiego
- 2.1 Rozwój lokalnego rynku pracy i przedsiębiorczości
- 2.3 Działania na rzecz rozbudowy potencjału turystycznego
- 3.1 Poprawa układu komunikacyjnego i skomunikowania Gminy Jonkowo
- 3.2 Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej
- 3.3 Ochrona przed skutkami zmian klimatu i dbałość o jakość środowiska

ROZDZIAŁ IV. LISTA KOMPONENTÓW KONCEPCJI SV

1. Lista projektów objętych koncepcją SV

W poniższym rozdziale przedstawiono listę projektów objętych koncepcją SV.

Lp.	Nazwa zadania	Krótki opis projektu / zadania	Cel projektu	Realizatorzy projektu	Powiązanie z komponentem
1.	Budowa szerokopasmowego dostępu do internetu	W ramach zadania zaplanowano budowę sieci światłowodowej na terenie Gminy	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców i rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy	Gmina Jonkowo	1. Poprawa wykorzystania wiedzy (dostęp do zasobów on-line); 2. Cyfrowym (wzrost liczby użytkowników); 3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (możliwość załatwiania spraw bez konieczności dojazdu)
2.	Budowa systemu informacji o odjazdach i przyjazdach autobusów na terenie Gminy	W ramach zadania zaplanowano montaż systemu tablic elektronicznych na przystankach w Gminie informujących o odjazdach i przyjazdach autobusów połączonej z aplikacją mobilną, a także montaż biletomatów	Poprawa dostępności do komunikacji publicznej na terenie Gminy	Gmina Jonkowo	1. Poprawa wykorzystania wiedzy (dostęp do zasobów on-line); 2. Cyfrowym (wzrost liczby użytkowników); 3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (dobrze działająca komunikacja publiczna zachęca do odstawienia samochodu)
3.	Budowa powiązań komunikacyjnych na terenie Gminy	Budowa powiązań komunikacyjnych na terenie Gminy integrujących różne formy transportu – komunikacja publiczna, pociąg podmiejski oraz komunikację rowerową. W ramach zadania zaplanowano także budowę i modernizację przystanków autobusowych, parkingów Park&Ride oraz Bike&Ride	Poprawa dostępności do komunikacji publicznej na terenie Gminy	Gmina Jonkowo	3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (parkingi, chodniki i ścieżki zachęcają do odstawienia samochodu i skorzystaniu z publicznej komunikacji)
4.	Montaż oświetlenie LED	Montaż lamp	Poprawa	Gmina	3. Środowiskowym i

	w miejscowościach	oświetleniowych LED o neutralnej / ciepłej barie w miejscach oraz przy drogach i ciągach pieszo-rowerowych. Oświetlenie zostanie wyposażone w zegar czasowy wraz z czujnikiem natężenia.	bezpieczeństwa	Jonkowo ...	4. Klimatycznym (nowoczesne lampy uliczne zużyją o wiele mniej energii)
5.	Budowa Gminnego Domu Kultury wraz z salą widowiskową	Budowa siedziby Gminnego Domu Kultury w Jonkowie wraz z salą widowiskową	poprawa warunków do aktywizacji mieszkańców i stworzenie miejsca do organizacji wydarzeń kulturalnych i artystycznych na terenie gminy	Gmina Jonkowo	1. Poprawa wykorzystania wiedzy (Gminy Dom Kultury będzie głównym miejscem spotkań kulturalnych i edukacyjnych w Gminie); 2. Cyfrowym (dzięki wyposażeniu IT i dostępowi do światłowodu); 3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (nowe technologie, materiały, możliwość instalacji OZE)
6.	Termomodernizacja świetlic wiejskich	W ramach zadania zaplanowano termomodernizację świetlic wiejskich wraz z wymianą ogrzewania na ekologiczne.	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	Gmina Jonkowo	3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (nowe technologie, materiały, możliwość instalacji OZE)
7.	Doposażenie świetlic wiejskich oraz wiejskich placów zabaw w nowoczesną infrastrukturę	W ramach zadania zaplanowano zakup wyposażenie pozwalającego na rozszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych, mała architektura	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	Gmina Jonkowo	1. Poprawa wykorzystania wiedzy (świetlice będzie głównym miejscem spotkań w miejscowościach); 2. Cyfrowym (dzięki wyposażeniu IT i dostępowi do światłowodu); 3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (nowe technologie, materiały, możliwość instalacji OZE)
8.	Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na terenie gminy	W ramach zadania zaplanowano budowę kąpieliska wiejskiego / plaży w łomach oraz	Rozwój turystyki na terenie gminy oraz poprawa dostępności komunikacyjnej Gminy	Gmina Jonkowo	3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (zastosowanie nowoczesnych

		Szałstrach. Dodatkowo zaplanowano budowę ścieżek pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.			materiałów odpornych na zmiany klimatu, ścieżki pieszo-rowerowe zachęcają do odstawienia samochodu i skorzystaniu z publicznej komunikacji)
9.	Lokalne targowisko w Jonkowie	W ramach zadania zaplanowano budowę lokalnego targowiska w Gminie. Pozwoli na sprzedaż i promocję produktów lokalnych producentów, rzemieślników	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Gmina Jonkowo	3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (promocja zdrowego trybu życia i ekodywności)
10.	Aktywni mieszkańcy Gminy	Cykliczne wydarzenia i zajęcia integracyjne i aktywizacyjne dla mieszkańców Wybranowa, w szczególności dzieci i młodzieży oraz osób starszych, pozwolą na lepsze wykorzystanie potencjału mieszkańców Cykliczne zajęcia edukacyjne i rekreacyjne dla osób starszych i młodych, które pozwolą im rozwinąć swoje zainteresowania i pasje.	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	Gmina Jonkowo	1. Poprawa wykorzystania wiedzy (zajęcia będą budować nowe umiejętności); 2. Cyfrowym (nacisk na kompetencje cyfrowe);

2. Charakterystyka komponentu cyfrowego i/lub klimatycznego i/lub środowiskowego oraz poprawy wykorzystania wiedzy:

Wszystkie projekty składają się na całościową wizję rozwoju Gminy Jonkowo i w największym stopniu realizują komponent środowiskowy i klimatyczny. Większość działań ma pozytywny wpływ na środowisko naturalne i przyrodnicze. Dodatkowo, zaplanowane działania mające na celu poprawę wykorzystania wiedzy mieszkańców. Wszelkie działania integracyjno-aktywizacyjne będą obejmować elementy edukacyjne.

Specjalny projekt został też poświęcony tematyce cyfrowej – zakłada on rozbudowę sieci światłowodowej i szkolenia dla mieszkańców z zakresu e-usług, e-administracji, e-bankowości itp.

3. Przewidywane korzyści z wdrożenia koncepcji dla społeczności lokalnej:

Koncepcja pozwoli zwrócić uwagę mieszkańców na kwestie związane z ochroną środowiska naturalnego i przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Ujęto tu między innymi tematy związane z budową oświetlenia LED, rozwojem ścieżek pieszo-rowerowych i edukacją ekologiczną.

Wykonanie projektów przewidzianych w koncepcji SV pozwoli na podniesienie jakości życia mieszkańców i nadrobienie braków w infrastrukturze technicznej. Nowe i odnowione miejsca aktywności i spotkań pozwolą na poprawę wizerunku Gminy i być może zachęcą nowe osoby do osiedlenia się tutaj. Będą to też miejsca, w których mieszkańcy będą mogli wspólnie planować i organizować różne inicjatywy, co powinno pozytywnie wpłynąć na ich poziom aktywności społecznej.

To właśnie niewielkie zaangażowanie mieszkańców w życie wsi stanowi najpoważniejszą przeszkodę w działaniach rozwojowych Jonkowa. Dlatego tak ważne jest przygotowanie nie tylko zaplecza w postaci budynków i terenów, ale także zapewnienie oferty ciekawych, wciągających zajęć dla wszystkich mieszkańców. W świetlicach wiejskich bardzo by się przydał np. animator kulturalny (prowadzący regularne zajęcia artystyczne) albo cykliczna oferta zajęć np. w formie klubu seniora.

Kluczową zmianą może być też poprawa poczucia bezpieczeństwa na drodze (ścieżki, chodniki, lampy itp.). Potrzeba na to znacznych nakładów, ale także zmiany byłyby dla mieszkańców bardzo istotne. Równie duże nadzieje mieszkańcy pokładają w rozwoju szybkiego Internetu (i umiejętności jego obsługi).

Szansą na poprawę sytuacji gospodarczej może być zarówno budowa obwodnicy Olsztyna, jak i szersze wykorzystanie potencjału turystycznego Gminy (budowa bazy noclegowej i oferty towarzyszącej – mała gastronomia, pamiątki, sprzedaż lokalnych produktów rolnych itp.).

Podsumowując, dzięki połączeniu smart inicjatyw (oddolnych, odpowiadających na konkretne potrzeby) i smart infrastruktury (niezbędnej do aktywizacji mieszkańców i zgodnej z najnowszymi normami środowiskowymi, budowlanymi, bezpieczeństwa itp.) w Jonkowie ma szansę powstać zaangażowana społeczność lokalna, która wykorzysta swoje atuty i szanse na rozwój w najbliższych latach. Taka smart społeczność będzie gotowa dobrze określić kierunki swoich działań i zaproponować nowe sposoby wykorzystania tutejszych walorów. Współpraca i współdziałanie na rzecz rozwoju swojej wsi mogą być sposobem na zorganizowanie mieszkańców, a następnie podejmowanie coraz większych i bardziej wymagających inicjatyw, poprawiających jakość życia w Gminie.